Raittiuden Ystävät ry 10.11.2016

Arvoisa lukija

Päihteetön Pää -hanke

Päihteetön Pää -hanke aloitettiin 1.6.2016. Hanke on ollut merkittävä avaus Raittiuden Ystävät ry:n toiminnassa. Nuorten päihteiden käyttöön vähentävästi vaikuttaminen on kansantaloudellisesti huomattavan kustannustehokasta ja säästää merkittäviä määriä inhimillistä kärsimystä. Hanketta toteuttavalla Raittiuden Ystävät ry:llä on tästä yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta kokemusta jo vuodesta 1853 ollessaan Suomen vanhin kansalaisjärjestö.

Päihteetön Pää -hanke on valinnut kolme lähestymistapaa hankkeen toteuttamiseksi: laadullinen kohtaaminen No Smoking Cafe Vantaan Koivukylässä, määrällinen kohtaaminen katukohtaamisissa koko Suomen alueella ja hankkeen sisällöllisen materiaalin tuotanto yhdistettynä nuorten osallistuttamiseen eri Internetkanavien kautta maan laajuisesti. Kohderyhmänä kaikilla näillä osa-alueille ovat 12–18-vuotiaat nuoret. Erityistä huomiota on kiinnitetty vaiheisiin, jolloin siirrytään ala-asteelta yläasteelle ja yläasteelta jatko-opintoihin.

Vantaan Koivukylässä toimiva No Smoking Cafe aloitti toimintansa 17.6.2016, ollen säännöllisesti auki kolme kertaa viikossa ja kohtaamisia on tähän asti ollut noin 1000. Päämääränä on tavoittaa paikallisia nuoria rakentavamman tekemisen pariin ja olla heille tukena sekä apuna päihde- ja tupakkatuote-kysymyksissä. Vantaan Koivukylä on noussut valtakunnalliseen tietoisuuteen siellä ilmenneen poikkeuksellisen huumeilmiön takia: jopa 12-vuotiaiden lasten tiedetään käyttävän amfetamiinia ja erityisesti kannabis on arkipäiväistynyt eri päihdeaineiden joukossa voimakkaasti. Kovien huumeiden ja kannabiksen käyttö on yleisesti ottaen lisääntynyt nuorten parissa Koivukylän alueella, mutta lapset kovien huumeiden käyttäjinä on Suomessa täysin uusi ilmiö. Niin ikään Koivukylän sosioekonominen tilanne ja yleinen päihteiden käyttö ovat maan keskivertolähiöihin nähden haastavia. Näistä syistä laadullinen nuorten kohtaaminen on valikoitunut näkemyksemme mukaan parhaaksi lähestymistavaksi alueella, jossa toimii hankkeen kohtaavan työn fyysinen piste. Nuorille annetaan henkilökohtaista aikaa ja harraste-mahdollisuuksia, kuten biljardia, pöytätennistä ja yhteisiä elokuvailtoja yhdistettynä rakentaviin keskusteluihin elokuvan johdattamana. Kokonaisuudessaan tavoitteena on saattaa kohtaamispisteessä käyvät nuoret itsenäiseen ajatteluun suhteessa päihteisiin ja elinympäristöön, jonka roolimallit eivät ole joka tilanteessa rakentavia. Työ on saatu tällä sektorilla hyvin käyntiin ja luottamuksen rakentaminen paikallisiin nuoriin on edistynyt hyvin, mikä on onnistuneen laadullisen kohtaamisen ehdoton edellytys.

Hankeen määrällinen kohtaaminen aloitettiin 22.6.2016. Määrällisen kohtaamisen tavoitteena on tavoittaa mahdollisimman laajalla alueella kohderyhmän ikäisiä nuoria siellä missä he ovat, tehden hanketta tunnetuksi ja johdattaen nuoret Internetiin tuotetun materiaalin pariin. Tämä työalue on toteutunut poikkeuksellisen tehokkaasti olemassa oleviin resursseihin nähden. Maantieteellisesti kohtaamista on suoritettu Helsingin keskustasta aina Utsjoelle asti ja yksittäisiä kohtaamisia on kertynyt noin 20 000. Kohtaamisesta on vastannut yksi osa-aikainen hanketyöntekijä vapaaehtoisten kanssa. Vapaa-ehtoisia on ollut antamassa panostaan hankkeelle ja yhteensä heitä on ollut noin 20. Osalla vapaaehtoisista työnpanos on ollut huomattava. Poikkeuksellista on ollut myös, että suurin osa hankkeen vapaaehtoisista on nuoria tai nuoria aikuisia, mikä helpottaa nuorten luontevaa kohtaamista. 25.8.2016 Helsingin Taiteiden yössä hankkeelle saatiin käyttöön myös kampanjabussi kampanjateippauksilla. Tätä kautta on saatu järjestetyksi hyvin huomiota saavia ulkoilmatapahtumia. Tulevaisuuden kannalta hankkeen osittaisessa käytössä oleva kampanjabussi mahdollistaa hankkeen jalkautumisen myös sellaisille haja-asutusalueille, jonne ei muutoin pystyttäsi pääsemään.

Hankkeen materiaalin tuotanto on alkanut heti hankkeen alusta asti käsittäen Internet-sivustojen sisällön ja rakenteen luomisen sekä hankkeen tiedotus-strategian luomisen. Tämä sisältää muun muassa osallistuttavan Internet-sivustokokonaisuuden sekä pajatoiminta mahdollisuuden eri nuorisotyötätekevien

tahojen kanssa. Hankkeen pääviesti nuorille on *Ajattele itse!* Nuoret pyritään saattamaan eri keinoin itsenäiseen pohdiskeluun ja kannanottoon päihteistä ja tupakkatuotteista. Sisällöllinen ja tekninen toteutus on nykyisessä tiedotuskulttuurissa pikemminkin prosessi kuin yksi valmis tuote. Syksyn aikana kehitettyjen formaattien ansiosta hanke voi tuottaa nyt ja jatkossa uutta materiaalia jatkuvasti. Hankkeen sisällöllisessä ja tiedotuksellisessa suunnittelussa on hyödynnetty alan tutkimuksia ja kirjallisuutta. Näiden perusteella nuorten omaehtoinen ajattelu ja oman mielipiteen kunnioittaminen nousivat keskeiseen asemaan hankkeessa. Hankkeen kannalta tämä tarkoittaa nuorten osallistuttamista muun muassa kilpailujen kautta ja heidän johdattamistaan näin tutkitun tiedon pariin. Olennaista on, että nuorella on saatavissa tutkittua tietoa, jonka perusteella hän voi muodostaa aktiivisen ajattelun kautta oman näkemyksensä asiasta. Ainoastaan opetusta antava materiaali ei pysty kilpailemaan nykyisessä Internet-maailmassa muiden mielipidevaikuttajien kanssa. Kampanja ohjaa nuorta aktiiviseen mielipiteen muodostamiseen faktapohjaisesti informaatiosta sen sijaan, että nuori olisi ainoastaan tiedon passiivinen vastaanottaja kuten perinteisessä valistuksessa.

Hankkeen jatkaminen ja mahdollinen rahoituksen laajentaminen on nykyisessä päihdetilanteessa tärkeää. Varsinkin kannabiksen suosion nousu ja ekstaasikokeilujen yleistyminen edellyttävät valistuksellisia ponnisteluja. Valitettava piirre tutkimusten perusteella on, että huomattava osa nuorista muodostaa nykyisin mielipiteensä päihteistä pitkälti toisten henkilöiden Internet-kirjoitusten ja ystäväpiirinsä mielipiteiden perusteella, jotka usein ovat yksipuolisia eivätkä läheskään aina perustu tutkittuun tietoon. Niin ikään nuorten parissa yleiset käsitykset nuuskan ja sähkötupakoinnin haitattomuudesta kertovat merkittävästä tiedotuksellisesta aukosta nuorten parissa, unohtamatta perinteistä tupakointia koskevaa valistusta. Voidaksemme vastata tehokkaasti näihin haasteisiin hanke tarvitsee hyvin perustellusti jatkorahoitusta. Mahdollinen laajempi hankkeelle saatava taloudellinen panostus mahdollistaisi tulevaisuudessa paremmin audiovisuaalisen tuotannon hankkeessa ja roolimallien hyödyntämisen valistuksessa. Niin ikään voisimme laajentaa hankkeessa valmisteltua pajatoimintaa haja-asutusalueilla asuvien nuorten pariin Internetpohjaisten alustojen kautta. Audiovisuaalinen materiaali, osallistuttava toiminta ja roolimallit ovat tutkimuksista tulleiden tietojen perusteella tehokkaimpia tapoja vaikuttaa nuorten mielipiteen muodostamiseen. Ne myös mahdollistaisivat hankkeelle paremmin kouluyhteistyön ja nuorisotilayhteistyön maan laajuisesti.

Hanke sai tukea vuonna 2016 150000€ ja haemme vuodelle 2017 350000€.

Pekka Korhonen, projektipäällikkö

+358 45 787 26221

Merenkäynti 3, huone 10

02320, Espoo